РЕПУБЛИКА СРБИЈА

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

СЕКТОР ЗА СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ

САРАДНИЧКО УЧЕЊЕ У СИСТЕМУ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА

ШКОЛА: УГОСТИТЕЉСКО ТУРИСТИЧКА ШКОЛА ЧАЈЕТИНА

ТЕМА САРАДНИЧКОГ УЧЕЊА:

САРАДЊА СА ПРИВРЕДОМ У ЦИЉУ ЗАДОВОЉАВАЊА ПОТРЕБА ТРЖИШТА РАДА

ЗАВРШНИ ИЗВЕШТАЈ САРАДНИЧКОГ ТИМА

Београд, април 2026.

САДРЖАЈ

УВОД....3
1. САРАДНИЧКО УЧЕЊЕ И ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА СТРУЧНЕ ШКОЛЕ....4
2. ИЗВЕШТАЈ ШКОЛСКОГ ТИМА....6
2.1 Избор и образложње теме....6
2.2 Сарадничко учење - примери добре праксе УТШ Чајетина:....8
2.3 Кључна развојна питања и сугестије Сарадничког тима....9
3. РАДИОНИЦА САРАДНИЧКОГ УЧЕЊА....10
3.1 Припремне активности....10
3.2 Представљање Извештаја о самопроцени....11
3.3 Реализација активности у школском контексту - „Партнерством школе и привреде до квалитетног кадра“ - Приказ модела сарадничког учења у школи....12
3.4 Евалуација задовољства учесника радионице....13
4. РЕФЛЕКСИЈА САРАДНИЧКОГ ТИМА НА КЉУЧНА ПИТАЊА....14
5. ЗАКЉУЧАК....22
6. ПРИЛОЗИ....24

Суфинансирано средствима Европске уније. Изнесени ставови и мишљења су ставови и мишљења аутора и не морају се подударати са ставовима и мишљењима Европске уније или Европске извршне агенције за образовање и културу (ЕАЦЕА). Ни Европска унија ни ЕАЦЕА не могу се сматрати одговорнима за њих.

УВОД

Завршни извештај представља свеобухватну, стручно верификовану и аналитички утемељену рефлексију на процес Сарадничког учења (*Peer Learning*) реализован у Угоститељско-туристичкој школи у Чајетини. Овај документ синтетизује резултате стратешког дијалога и експертске подршке коју је тиму школе пружио Сарадnички тим Министарства просвете, у циљу унапређења квалитета стручног образовања и његовог снажнијег повезивања са захтевима тржишта рада Златиборског округа.

Методолошки оквир извештаја обухвата анализу свих реализованих фаза: од прецизних припремних активности (усаглашавање финалног Извештаја, израда пропагандног материјала, припрема Агенде радионице, остваривање контакта са представницима привреде и упућивање позива кључним партнерима, информисање о току текућих активности у оквиру Ерасмус пројеката, повезивање школе са могућим партнерима у реализацији пројектних активности могућег Еразмус пројекта), до непосредне реализације радионице у просторијама Скупштине општине Чајетина. Сврха извештаја је да пружи развојно усмерену повратну информацију на мере осигурања квалитета дефинисане у школском Извештају о самовредновању на тему „Сарадња са привредом у циљу задовољавања потреба тржишта рада “.

Посебан значај овог извештаја огледа се у његовој фокусираности на локалне специфичности и стратешка питања која је школа идентификовала као кључна:

- Спремност локалне самоуправе за изградњу Дома ученика као предуслова за развој кадра;
- Укључивање образовног профила *туристички техничар* у дуални модел;
- Афирмација процеса Признавања претходног учења (ППУ);
- Операционализација будућег Тренинг центра;
- Успостављање међународних партнерстава.

Истовремено, извештај служи као инструмент за прецизну идентификацију институционалних снага и предности које треба додатно афирмисати, али и дефицитарних области које захтевају стратешку интервенцију и додатну пажњу. Функционална вредност Завршног извештаја почива на његовом капацитету да подстакне институционалну рефлексију, уважавајући чињеницу да је квалитет образовања у УТШ Чајетина директно повезан са квалитетом туристичке понуде Србије.

Он не представља само дескрипцију и процену затеченог стања, већ афирмише проактиван приступ иновативним образовним моделима и отвореност ка новим идејама, уважавајући притом национални контекст, нормативни оквир и реалне ресурсе којима установа располаже. Јасноћа, концизност и научно-стручна утемељеност изнетих ставова чине овај извештај поузданом платформом за даље планирање, доношење стратешких одлука на нивоу менаџмента школе и дефинисање заједничке полазне основе за приоритетне активности које ће усмеравати даљи развој школе у односу на одабрану тему.

1. САРАДНИЧКО УЧЕЊЕ И ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА СТРУЧНЕ ШКОЛЕ

Према стратешком приступу EQAVET мреже (Европски оквир за осигурање квалитета у стручном образовању и обуци), Сарадничко учење (*Peer Review*) дефинише се као добровољна активност екстерне евалуације коју спроводе колеге из сродних институција или експерти („критички пријатељи “). Сврха овог процеса је подршка транспарентности и континуираном унапређивању квалитета на нивоу образовног система. Коришћењем јединствене методологије, прилагођене специфичностима националног система стручног образовања, овај приступ омогућава идентификацију кључних снага и изазова, чиме се отвара простор за стратешки развој установе.

У контексту посете Угоститељско-туристичкој школи у Чајетини, Сарадничко учење се операционализује као серија структурираних групних активности које омогућавају:

- Свеобухватно сагледавање специфичних тема (као што је нпр. изградња дома ученика или рад Тренинг центра) из перспективе свих актера - Министарства, школе, локалне самоуправе и водећих привредних субјеката,
- Постизање заједничког консензуса о потенцијалима и развојним изазовима златиборског региона**,**
- Препознавање праваца развоја осигурања квалитета, са посебним акцентом на индикаторе који мере повезаност образовања са стварним потребама тржишта рада.

Ова активност директно поспешује имплементацију EQAVET индикатора и промовише самовредновање као суштински инструмент квалитета. Сарадничко учење у систему стручног образовања реализује се у оквиру развојних активности Министарства просвете (Пројекат 4001 – Оптимизација мреже средњих школа и подршка раду Националне референтне тачке), уз подршку пројекта **„Национална референтна тачка Србија 2 – стручно образовање и обука за будућност (VET4F) “**, суфинансираног кроз програм Еразмус+.

Модел Сарадничког учења представља развојно оријентисан приступ унапређивању квалитета који је уско повезан са другим инструментима осигурања и процене. Сличност ових инструмената огледа се у заједничком циљу: Унапређивање квалитета рада школе на основу анализе релевантних показатеља и доказа. Сви они полазе од дефинисаних стандарда и мера

осигурања квалитета, подстичу рефлексију о постојећој пракси и идентификацију снага и области за унапређивање.

Међутим, постоје и јасне разлике у њиховој улози и приступу. Самовредновање је интерни процес у којем школа самостално процењује сопствени рад, док је спољашње вредновање екстерни, формализовани процес који спроводе надлежне институције са циљем објективне процене степена остварености стандарда. Хоризонтално учење заснива се на размени искустава и примера добре праксе међу школама.

Специфичност Сарадничког учења огледа се у структурираном дијалогу и креирању одрживих препорука, има изразито партнерски карактер, уважавајући реалне ресурсе и локални контекст у којем школа делује.

У процесу Сарадничког учења Угоститељско туристичка школа Чајетина је за тему одабрала сарадњу са привредом, кроз тему **„Сарадња са привредом у циљу задовољавања потреба тржишта рада“**. Учесници су били Школски тим установе, који је формирао директор установе, Сарадднички тим који је формирало Министарство просвете, наставници и ученици који су практично демонстрирали примере сарадничког учења у реализацији наставних активности, као представници привреде и релевантних институција.

У конкретном случају процес сарадничког учења у оквиру УТШ Чајетина је имао пет кључних корака:

1. Одабир теме/области квалитета у којој Школа постиже значајне резултате или представи тему/област квалитета у којој Школа жели да се развија у будућности. Школа је фокусирала пажњу на сарадњу са привредом, што је критична тачка развоја с обзиром на позицију Златибора као туристичког лидера.
2. Израда Извештаја о самовредновању на наведену тему: Урађен је аналитички приказ тренутног стања, са посебним осврtом на дуално образовање и образовање одраслих.
3. Припрема, организација и реализација интерактивног сусрета Сарадничког тима Министарства, школског тима и кључних партнера из привреде и лолкалног окружења ради решавања дефинисаних развојних дилема.
4. Након израде Завршног извештаја презентација Завршног извештаја и упознавање свих актера са писаним налазима и експертским препорукама Сарадничког тима.
5. Дефинисање конкретних корака и израда Акционог плана за унапређење, на основу добијених смерница, чиме се затвара циклус квалитета и отвара нова развојна перспектива школе.

2. ИЗВЕШТАЈ ШКОЛСКОГ ТИМА

2.1 Избор и образложње теме

Одлука Школског тима УТШ Чајетина да за предмет самовредновања и сарадничког учења одабере тему **„Сарадња са привредом у циљу задовољавања потреба тржишта рада“** утемељена је, како наводе и у свом Извештају, на стратешкој потреби установе да сопствене образовне капацитете потпуно синхронизује са динамичним развојем Златиборског округа као водеће туристичке дестинације.

У контексту спољашњег вредновања, унапређена сарадња са привредом може позитивно утицати на индикаторе који се односе на повезаност школе са окружењем, применљивост знања, квалитет практичне наставе, систематичност планирања и праћења резултата, као и на степен остварености стандарда квалитета у области стручног образовања. Сагледано у целини, ова теме доприноси јачању квалитета, јер повезује стратешко планирање, наставну праксу и мерљиве исходе са реалним потребама привредног и друштвеног окружења.

Кроз Извештај о самовредновању школа је, систематичним приказом постојећег стања, препознатих снага, као и изазова и проблема са којима се суочава, показала висок ниво отворености и професионалне одговорности. Уочљива је унутрашња мотивација за унапређивање рада, као и развијена рефлексивна пракса која подразумева спремност на континуирано преиспитивање сопственог деловања. Истовремено, извештај указује на добру организациону структуру и јасну стратешку оријентацију школе ка систематском и одрживом унапређивању квалитета образовно-васпитног рада.

Кроз унапређивање сарадње са привредом и одабраном темом могу се оснажити и развити неколико области квалитета, које су заступљене у Оквиру за спољашње вредновање рада школа, а пре свега:

- **Програмирање, планирање и извештавање**: усклађивањем школских докумената (Школски програм, Развојни план, планови практичне наставе) са потребама локалног тржишта рада и партнерских компанија и јасније дефинисање циљева, активности и показатеља успешности сарадње.
- **Настава и учење**: унапређивањем квалитета практичне наставе, учења у реалном радном окружењу и развоја стручних и кључних компетенција ученика и већом повезаношћу теоријских садржаја и практичне примене.
- **Образовна постигнућа ученика**: повећањем релевантности стечених знања и вештина, бољом припремљеношћу за запошљавање или наставак школовања, као и већом мотивацијом ученика за учење и професионални развој.

- **Подршка ученицима**: стварањем једнаких могућности за све ученике (посебно за оне из осетљивих група), кроз омогућавање приступа квалитетној пракси и контактима са послодавцима.
- **Етос**: јачањем партнерских односа са локалном заједницом и привредом, развојем културе сарадње, одговорности и заједничког деловања у интересу ученика.
- **Оганизација рада школе и управљање ресурсима:** лидерским деловањем директора које омогућава развој школе, развојем сарадње и мреже са другим установама, привредним и непривредним организацијама и локалном заједницом у циљу развијања стручних и предузетничких компетенција ученика, развојем међународне сарадње и пројеката усмерених на развој кључних компетенција за целоживотно учење ученика и наставника.

Образложење избора ове теме почива на неколико кључних стубова идентификованих у унутрашњој анализи школе:

- Школа едукује кадар у два кључна подручја рада (Угоститељство и туризам; Економија, право и администрација), привлачећи ученике из преко 20 различитих општина. Оваква регионална дисперзија намеће обавезу успостављања стандарда квалитета који ће осигурати запошљивост матураната у висококатегорисаним објектима, без обзира на њихово примарно пребивалиште.
- Иако школа остварује сарадњу са преко 30 привредних субјеката, идентификована је потреба за квалитативним искораком у реализацији практичне наставе. Посебан акценат стављен је на профил *туристички техничар*, где постоји изазов адекватног позиционирања ученика у радним процесима хотела високе категорије (4* и 5*), што је препознато као приоритетно развојно питање (изазови реализације практичне наставе по дуалном моделу у овој категорији хотела).
- Са 33,1% ученика који се школују по дуалном моделу, школа се суочава са потребом за сталним унапређењем комуникације са послодавцима. Избор теме омогућава критичко преиспитивање улоге наставника практичне наставе и ментора код послодавца, као и ефикасности инструмената за праћење напретка ученика.
- Тема је изабрана и због институционалне припреме за нове улоге школе - као носиоца статуса Јавно признатог организатора активности образовања одраслих (ЈПОА) и будућег Тренинг центра. Ови капацитети захтевају потпуно нов ниво партнерства са привредом који превазилази оквире редовне наставе и обухвата активности из домена образовања одраслих, пре свега активност признавање претходног учења (ППУ) и специјализоване обуке за тржиште, за шта је Школа добила статус Јавно признатог организатора активности образовања одраслих.

Кроз ову тему, школа тежи да одговори на питање како да, уз подршку локалне самоуправе и водећих послодаваца, превазиђе препреке попут недостатка смештајних капацитета (дом ученика) и дефицита квалификоване радне снаге, позиционирајући се као кључни фактор економске стабилности региона.

2.2 Сарадничко учење - примери добре праксе УТШ Чајетина:

Током реализације радионице и кроз пратећи промотивни материјал, Угоститељско-туристичка школа Чајетина представила је неколико модела успешне сарадње који де факто представљају „сарадничко учење" у пракси. Ови примери илуструју високу интегрисаност школе у локални економски екосистем Златибора:

1. **Стратешка партнерства са лидерима привреде** (Хотели „Палисад ", „Букет", „Торник", „Златибор", и др.): Школа је успешно успоставила систем у коме послодавци нису само пружаоци места за праксу, већ активни партнери у образовању. Посебно се истиче примена „повратних формулара" (Прилог 2. Извештаја), где ментори из привреде директно верификују стручне компетенције и ангажованост ученика, омогућавајући школи да наставу прилагоди реалним стандардима хотела високе категорије.
2. **Реализација практичне наставе у блоку:** Иновативни приступ организацији блок наставе омогућава ученицима образовних профила *кувар*, *конобар* и *туристички техничар* да проведу значајно време у реалном радном окружењу. Промотивни материјал школе истиче да се овакав вид учења кроз рад показао као најефикаснији за брзу адаптацију ученика на тржиште рада.
3. **Статус ЈПОА и Признавање претходног учења (ППУ):** Школа је презентовала своје капацитете као Јавно признати организатор активности образовања одраслих. Први резултати у поступку ППУ (са 11 успешно верификованих кандидата) представљају модел који другим школама у Србији може послужити као референца за формализацију знања стеченог кроз радну праксу, посебно у сектору угоститељства.
4. **Сарадња са локалном самоуправом и СО Чајетина:** Као редак пример добре праксе у Србији, представљена је институционална подршка општине која препознаје школу као кључну за развој туризма. Ово се огледа у спремности за заједничко решавање инфраструктурних питања, попут изградње дома ученика, што директно утиче на квалитет и доступност образовања.
5. **Пројекти развоја и Челенџ фонд:** Учешће у пројектима који за циљ имају формирање савременог Тренинг центра представља пример добре праксе у повлачењу средстава за

модернизацију школских радионица. Тиме се стварају услови за хибридно учење — симулацију рада у школи која је по квалитету идентична раду у најбољим хотелима.

Ови примери доказују да УТШ Чајетина не чека системска решења, већ кроз проактиван приступ и сарадњу са „критичким пријатељима" из привреде и Министарства, активно креира нове стандарде квалитета у стручном образовању.

Сарадnички тим је стекао утисак да се задатаку израде извештаја приступило тимски док је током радионице одржане у школи било јасно колики значај и колико важну улогу у развоју школе има веровање и пракса да је сарадња и тимски рад кључни за стално унапређивање квалитета.

2.3 Кључна развојна питања и сугестије Сарадничког тима

Током процеса самовредновања и непосредне интеракције са Сарадничким тимом Министарства просвете, Школски тим УТШ Чајетина, у оквиру Извештаја о самовредновању, дефинисао је пет приоритетних тематских области, изазова и дилема у вези са одабраном темом, које захтевају додатну експертску подршку и системска решења.

Питања које је Школски тим идентификовао су:

1. Како да успоставимо партнерску сарадњу са школом у иностранству у циљу реализације заједничких активности?
2. Како да уверимо послодавце да је квалификација стечена признавањем претходног учења на тржишту рада једнака квалификацији стеченој кроз формално образовање?
3. Како можемо ученике образовног профила *туристички техничар*, да укључимо да се школују по дуалном моделу образовања?
4. Како да решимо проблем смештаја ученика?
5. Да ли постоји могућност организације обука о функционисању тренинг центра?

Школа је идентификовала недостатак међународне сарадње као баријеру за професионални развој ученика и наставника. Истакнута је проактивност кроз Еразмус+ апликације и препознавање сопствених ресурса за размену примера добре праксе у области угоститељства и туризма.

Када је у питању сагледавање потребе веће афирмације поступка ППУ, Школа је прецизно мапирала узроке ниске мотивације. Истакнуто је неповерење кандидата у тржишну вредност сертификата, изазов усклађивања рада и провере вештина, као и специфичност златиборског тржишта рада које се ослања на долазак кадрова са стране и ангажовање ученика током сезоне.

Школа је извршила дубинску анализу зашто се образовни профил туристички техничар теже интегрише у дуално образовање. Образложење се фокусира на високе стандарде хотела високе категорије, опрезност према ангажовању средњошколаца у рецепцијској служби, као и

на објективна ограничења локалних туристичких агенција (мали капацитети и дигитализација услуга).

Јасно је дефинисана потреба за изградњом ученичког дома као предуслова за привлачење талентованих ученика. Школа је овај захтев поткрепила израдом стручног Елабората и обезбеђивањем начелне подршке локалне самоуправе за финансирање изградње.

Идентификована је потреба за стручним обукама о функционисању будућег Тренинг центра који се развија кроз Челенџ фонд. Образложење наглашава стратешку везу између модернизације наставе за редовне ученике и комерцијалне одрживости кроз неформално образовање одраслих и статус ЈПОА.

Из наведених ображложења сарадднички тим је јасно увидео да је Школа способна за критичку саморефлексију. Свако постављено питање произилази из реалних изазова на терену, чиме су постављени јасни темељи за екстерну експертску подршку и дефинисање конкретних препорука за унапређење квалитета.

Свим овом и другим занимљивим темама и увидима Сарадднички тим Министарства просвете се активно бавио приликом анализе школског Извештаја и структурисања одговора и предлога конкретних модела за решавање дефинисаних питања .

3. РАДИОНИЦА САРАДНИЧКОГ УЧЕЊА

3.1 Припремне активности

Припреме за спровођење Радионице Сарадничког учења обухватиле су више координисаних корака у сарадњи са школом:

- На основу консултација са директорком школе направљена је Агенда радионице Сарадничког учења (Прилог 1.).
- Потписани су Уговори између школе и Сарадничког тима.
- Након достављеног Извештаја о самовредновању школе, извршена је анализа извештаја, која је била предмет дискусије на првом састанку Сарадничког тима МП.
- Формулисана су додатна питања која су упућена школи ради појашњења и допуне информација (Прилог 2.).
- Школа је припремила одговоре на додатна питања који су разматрани на састанку Сарадничког тима (Прилог 3.).
- У сарадњи са школом припремљен је предлог Позивног писма партнерима, (Прилог 4.).
- Школа је припремила пропагандни пакет за потребе реализације Радионице (Прилог 5.)
- Израђен је Упитник за евалуацију радионице, како би се добили повратни подаци од учесника (Прилог 6.).

Припремне активности обезбедиле су темељну припрему, координацију и стручну основу за успешну реализацију Радионице и квалитетну повратну информацију школи.

3.2 Представљање Извештаја о самопроцени

У организацији Угоститељско туристичке школе Чајетина, у просторијама Скупштине општине Чајетина, 27. марта 2026. године одржана је Радионица сарадничког учења на тему**: „Сарадња са привредом у циљу задовољавања потреба тржишта рада”**.

Радионици је присуствовао широк круг релевантних актера за сарадничко учење:

- Школски тим: Јелена Марић (директорка), Бранка Сокић, Весна Џамбић, Неранџа Јовичић, Владе Мијаиловић и Градимир Басуровић,
- Представници Министарства просвете, Тим за сарадничко учење: Мирјана Милановић, Марија Крнета и Радован Живковић и помоћница министра за средње образовање и васпитање и образовање одраслих Данка Нешовић,
- Канцеларија за дуално образовање и НОКС: Весна Фабијан
- Школска управа Ужице: Марина Мунитлак, начелница,
- Представници локалне само-управе: Арсен Ђурић, председник Скупштине општнне Чајетина,
- Привредна комора Србије: Љубица Цветиновић, Ксенија Аврамовић и Љиљана Пантелић (Републичка привредна комора),
- Национална служба за запошљавање: Љубица Терзић,
- Представници привреде: Војислав Јанић, директор хотела „Палисад“; Александар Илић, хотел „Букет“; Владимир Живановић, директор ТО Златибор, Невена Мајсторовић и Милош Планић, ТО Златибор,
- Канцеларија за младе: Дејана Стевановић и Марко Видић,
- Родитељи: Јелена Тодоровић и Ивана Величковић,
- Ученице: Лена Јеремић, Сања Војиновић, Николина Тодоровић, Милица Миковић и Марина Жунић.

Радионицу је отворила директорка школе, Јелена Марић, која је поздравила присутне и нагласила значај партнерства за квалитет образовања. Присутнима су се обратили и Арсен Ђурић, истакавши важност стручних кадрова за развој туризма на Златибору, као и Данка Нешовић, помоћница министра эа средње образовање и васпитање и образовање одраслих, која је указала на важност размене примера добрих пракси у систему стручног образовања. Ученице Лена Јеремић и Сања Војиновић представиле су „личну карту" и визију Угоститељско-туристичке школе Чајетина. Затим је Сања Војиновић рецитовала стихове познате песме „Златиборе ко ти име даде".

Колеге из школског тима су у уводном делу радионице детаљније представиле одабрану тему и свој Извештај о самовредновању. Нагласили су да је тема важна за даљи развој школе, успешну реализацију наставних планова и програма, као и за развој предузетничких компетенција ученика, унапређивање наставе и бољи напредак у учењу и стицању вештина.

Како би што боље образложили тему свог рада израдили су кратак филм у сврху представљања Извештаја о самовредновању кроз видео и наративну анализу.

Кључне тачке излагања биле су:

- Специфичности рада школе,
- Модели реализације практичне наставе са акцентом на дуално образовање,
- Примери добре праксе сарадничког учења остварени кроз партнерства са привредом,
- Анализа изазова, кључних питања н дилема у наставном процесу.

3.3 Реализација активности у школском контексту - „Партнерством школе и привреде до квалитетног кадра“ - Приказ модела сарадничког учења у школи

У оквиру реализације радионице, УТШ Чајетина је кључним партнерима и Сарадничком тиму Министарства просвете представила свој модел сарадничког учења, који представља окосницу Извештаја о самовредновању. Овај приказ је био структуриран тако да осветли системски приступ школе у коме образовање не престаје у учионици, већ се динамично развија кроз дијалог са привредом.

Кроз презентацију тематског Извештаја о самовредновању, Школски тим је демонстрирао високу способност за објективну анализу сопствених капацитета. Извештај је јасно мапирао тренутно стање – од чињенице да се 33,1% ученика образује по дуалном моделу, до идентификације кључних развојних изазова. Партнерима је истакнута чињеница да самовредновање за школу није административна обавеза, већ алат за јачање квалитета и транспарентности према послодавцима.

Школа је представила сарадничко учење као активан истраживачки процес. Кроз примере као што је пројекат „Трагом традиције”, демонстрирано је како ученици у аутентичном окружењу (музеј „Старо село” Сирогојно) користе савремене алате, попут холаграма и дигиталних галерија, како би традиционалне вредности прилагодили захтевима модерног туризма. Овакав приступ доводи до трајног знања и високе мотивације, што доказују и завидни резултати на такмичењима.

Представљени модел почива на дубокој интеграцији послодаваца у свакодневни живот школе. То се остварује кроз гостовање предавача, сардника из најелитнијих хотелских ланаца („Палисад”, „Букет”, „Мона”) који преносе најновије вештине из области сомелијерства, кулинарства и употребе савремених софтвера попут *е-Туриста*.

Сарадничко учење је представљено као „четвороугао" сарадње између школе, послодаваца, ученика и родитеља. Ова синергија је најочигледнија у пројектима попут „Хакатона 4.0" и развоја будућег Тренинг центра. Школа је партнерима доказала да је спремна да буде регионални центар који не само да образује децу, већ кроз системе ЈПОА и ППУ помаже привреди да формализује и унапреди знања својих запослених.

Представљени модел сарадничког учења потврђује да УТШ Чајетина делује као „срце Златибора", стварајући кадрове који нису само извршиоци послова, већ амбасадори квалитетне услуге и носиоци локалног економског развоја

Видео записи и фотографије, које се могу погледати на приложеном линку у наставку документа, пружају драгоцен визуелни контекст свему што смо до сада анализирали кроз Извештај и Записник Школе о одржаној радионици.

- Записник Школе о одржаној радионици (Прилог 7.)
- Видео записи и фотографије – линк (Прилог 8.)

https://photos.app.goo.gl/voj98mHr95ZiDFiu6

https://youtu.be/DXpETw8rrW0?si=w9Ccxd_e-ywOyWMc

https://youtu.be/QLPegT3t3RU?si=ft78gS1QcgpXcdL4

Одржана је дискусија о сарадњи са привредом из четири различите перспективе: школе, послодаваца, ученика и родитеља. Циљ практичне активност је био јачање партнерства школе и привреде кроз сарадничко учење, ради развоја компетенција ученика у складу са потребама тржишта рада.

3.4 Евалуација задовољства учесника радионице

Након завршетка радионице спроведена је евалуација међу свих 17 учесника (представници привреде, локалне самоуправе, школе, родитеља и ученика) како би се испитао квалитет организације и корисност самог процеса. Резултати указују на изузетно висок степен задовољства свих актера:

Учесници су у 100% случајева оценили квалитет организације и стручну подршку Сарадничког тима највишим оценама.

Као најкорисније сегменте учесници су издвојили презентовање кључних развојних питања и директно добијање смерница од представника Министарства просвете. Истакнуто је да је радионица омогућила решавање дилема које су дуже време пратиле рад школе и помогла у сагледавању ситуација из различитих углова.

Сви учесници (100%) изјавили су да би колегама из других институција без резерве препоручили учешће у овом процесу, наводећи га као „изврстан метод за даљи развој" и побољшање услова за квалитетно школовање.

Једини изазов који је мањи број учесника навео односи се на административно оптерећење при вођењу евиденција, али је општи закључак да је вредност конструктивног дијалога и добијених развојних смерница далеко значајнија

У другом блоку радионице, у складу са агендом, школски тим се фокусирао на пет кључних питања, изазова или дилема у вези са одабраном темом. Питања које је Школски тим идентификовао су:

- Како да се успостави сарадња са школама у иностранству у циљу реализације заједничких активности?
- Како да увере послодавце да је квалификација стечена признавањем претходног учења на тржишту рада једнака квалификацији стеченој кроз формално образовање?
- Како ученике образовног профила *туристички техничар* укључити у дуални модел образовања?
- Како да се реши проблем смештаја ученика?
- Да ли постоји могућност организације обука о функционисању тренинг центра?

Питања су детаљно представљена и образложена са циљем да се сарадничком тиму детаљније прикажу разлози због којих су управо ова питања изазовна за наставнике и школу, како би се могли дати адекватни одговори и савети за даљи рад, што је основни задатак за чланове сарадничког тима.

У закључку представљања, школа је приказала и планирану динамику рада у оквиру овог процеса, чиме је показала висок степен организационе уређености и јасну оријентацију ка унапређивању квалитета.

У интерној сесији, Тим за сарадничко учење Министарства просвете дао је позитивну повратну информацију о квалитету израђеног Извештаја о самовредновању сарадничког учења. Заједничка порука са радонице била је да је партнерство између школе и привреде темељ квалитетног и одговорног образовања. Ефекти оваквог рада су вишеструки и за ученике и за послодавце и локалну заједницу.

Школски тим је прихватио конкретне предлоге за даље унапређење сарадничког учења у партнерству са локалним туристичким субјектима.

Радионица је оцењена као веома успешна, а изнета мишљења свих актера послужиће као основа за даљи развој и унапређење квалитета образовног рада у Школи.

4. РЕФЛЕКСИЈА САРАДНИЧКОГ ТИМА НА КЉУЧНА ПИТАЊА

Сарадnички тим је настојао да на дефинисана кључна питања пружи конструктивне, стручне и прецизне одговоре, савете и виђења која су заснована на реалном стању и могућностима школе у актуелном тренутку. При формулисању препорука и смерница посебно

се водило рачуна о њиховој остваривости, одрживости и конкретном утицају на унапређење рада школе.

Циљ повратне информације није само анализа или процена постојећег стања, већ и стимулација читавог школског колектива на активан приступ у креирању будућег **Акционог плана**, који ће омогућити систематски рад на проналажењу решења за идентификована питања.

1. Како да успоставимо партнеску сарадњу са школом у иностранству у циљу реализације заједничких активности?
2. Како да уверимо послодавце да је квалификација стечена признавањем претходног учења на тржишту рада једнака квалификацији стеченој кроз формално образовање?
3. Како можемо ученике образовног профила туристички техничар, да укључимо да се школују по дуалном моделу образовања?
4. Како да решимо проблем смештаја ученика?
5. Да ли постоји могућност организације обука о функционисању тренинг центра?

ОДГОВОРИ НА КЉУЧНА ПИТАЊА КРОЗ ПРЕДЛОГЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊА

1. Међународна сарадња и модалитети успостављања прекограничне сарадње

Прво кључно питање односи се на механизме за успостављање и формализацију партнерстава са сродним образовним институцијама у иностранству. Школа тежи реализацији заједничких активности које би омогућиле размену примера добре праксе, мобилност наставника и ученика, те усклађивање наставних метода са европским стандардима угоститељства.

У оквиру ове теме, посебан акценат стављен је на:

- Идентификацију адекватних пројектних циклуса (попут Еразмус+ програма) који би послужили као правни и финансијски оквир за сарадњу;
- Дефинисање јасних смерница и процедуралних корака за иницирање и потписивање међународних споразума о партнерству;
- Креирање одрживих модела заједничких ваннаставних активности и стручних модула обуке.

Као одговор на ово питање, Сараднички тим предлаже следеће стратешке правце и конкретне кораке:

1.1 Коришћење постојећих мрежа послодаваца и повезивање са привредом и партнерском школом

Уместо самосталног тражења партнера, школи се предлаже модел трипартитног партнерства: *Школа (образовна база) – Послодавац хотел (логистика и потврда квалитета) – Школа партнер у иностранству*.

- С обзиром на сарадњу са брендовима као што су *Mona Plaza, Palisad* и *Tornik*, школа треба да искористи њихове међународне референце и користи хотелске ланце као мостове: *Mona Plaza* користи аустријске и немачке стандарде и планира ширење у региону (Словенија, Црна Гора), што је идеална прилика за размену. *Гранд хотел Торник* се ослања на француске и италијанске луксузне стандарде, што отвара врата ка регијама Венето (Италија) или Истра (Хрватска) за сегмент „Luxury Hospitality".
- Саветује се школи да уз свој профил приложи и писмо подршке сардничких хотела на енглеском језику. Послодавац који гарантује за квалитет праксе у школи је најбоља препорука за било коју школу у Аустрији или Швајцарској, Словенији, Хрватској.

1.2 Ослањање на капацитете локалне самоуправе и градове побратиме

Општина Чајетина има изузетно развијену међународну активност коју школа може операционализовати: Назарје (Словенија) - Школа је већ успоставила почетни контакт који треба преточити у Еразмус+ пројекат. Идеална тачка за учење по дуалном моделу и еко-туризму; Херцег Нови (Црна Гора) - Природни партнер за сезонску размену ученика (планински и приморски туризам).

1.3 Пројектно финансирање и дигиталне платформе (Erasmus+ и e-Twinning)

Сарадднички тим је сагласан да су пројекти основни механизам сарадње. Конкретни кораци које је Тим већ предузео или предлаже су:

- Повезивање са ЕУ партнерима **-** Тим је већ повезао школу са партнером из Хрватске (Свеучилиште ДАНТЕ, Ријека) који тражи сарадника у Србији за област угоститељства.
- Erasmus+ K1 и K2: - Школи се сугерише да почне са K1 пројектима (мобилност појединаца – двонедељна пракса ученика у иностранству), а касније пређе на K2 (развој иновативних метода, нпр. „Дигитални менији у руралном туризму" и сл.).
- e-Twinning**:** Наставници треба да креирају налоге за мање онлајн пројекте који су „улазница" за велике ЕУ грантове.

Да би школа постала „видљивија" међународним партнерима, поред већ веома добре презентације школе, могуће је додатно унапредити видљивост у сегменту отварања школе ка пројектима и међународној сарадњи:

- Профил школе на енглеском језику**:** Израда визуелно атрактивног документа који истиче специфичности Златибора и Школе. Саветује се израда енглеске верзије школског веб-сајта.

- Регистрација на OID порталу**:** Технички предуслов за ЕУ пројекте (Организациони идентификациони код).
- Формирање функционалног тима за међународну кореспонденцију (школа је потврдила да је овај корак већ покренут).

2. Афирмација Признавања претходног учења (ППУ) и јачање поверења послодаваца

Ово питање представља један од највећих изазова у стручном образовању – како премостити јаз између неформално стеченог знања и његовог формалног признања на тржишту рада. За школу у Чајетини, ово је посебно важно због великог броја искусних радника који годинама раде у златиборским хотелима без званичне квалификације.

Иако је УТШ Чајетина верификована за спровођење ППУ поступка, релативно мали број пријављених кандидата (11 у последње три године) указује на потребу за стратешком реформом промоције и јачањем дијалога са привредом. Сарадднички тим предлаже следеће мере:

2.1. Промена перцепције послодаваца: Кључ успеха ППУ лежи у промени перцепције послодаваца. Сертификат не сме бити посматран само као „папир", већ као гаранција стандардизације услуге.

- Школа треба да предочи послодавцима да ППУ сертификат потврђује да радник влада HACCP стандардима, техничким нормативима и безбедношћу хране, што директно смањује пословни ризик хотела.
- Институционална подршка хотелима да у својој промоцији истакну сертификовано особље („Наши кувари су сертификовани професионалци"), чиме подижу сопствени рејтинг.
- Организација тематских састанака са HR менаџерима где ће бити јасно презентовано да је исправа којом се потврђује квалификација стечена кроз поступак ППУ, издата од стране Школе, односно Министарства просвете, правно потпуно изједначена са исправом у формалном образовања којом се потврђује квалификација.

2.2. Мотивација одраслих кандидата: Одрасли радници често имају отпор према формалним испитима. Предлог стратегије за школу обухвата:

- Промоција напредовања **-** Коришћење каријерног вођења и саветовања за објашњење да је сертификат „улазница" за већи коефицијент плате и позицију шефа кухиње, коју систематизација често не дозвољава без квалификације.
- Финансијски подстицаји (ваучери) - Предлог локалној самоуправи или самим хотелима да субвенционишу трошкове ППУ за дефицитарне кадрове. Када се финансијска баријера уклони, мотивација кандидата значајно расте.

- „Дан отворених врата у кухињи” - Излазак наставника практичне наставе директно у хотелске кухиње ради неформалног разговора са радницима, уз поруку: „Ми само формализујемо оно што ви већ одлично знате”.

2.3. Национална промоција и системска подршка: Школа у Чајетини може постати зачетник шире иницијативе:

- Иницијатива ка Заједници школа **-** Покретање националне кампање „Твоје знање вреди – докажи га” унутар Заједнице угоститељских и туристичких школа Србије.
- Партнерство са ПКС - Коришћење канала Привредне коморе Србије за промоцију ППУ-а као алата за превазилажење дефицита квалификоване радне снаге.

2.4. Оперативни маркетинг план: Као конкретан алат за школу, предлаже се израда специфичног маркетиншког материјала:

- ППУ Инфо линија: Именовање једне особе из Тима за каријерно вођење као примарног контакта за одрасле кандидате.
- Дигитална кампања и „живи примери”: Креирање видео-сведочанстава са неким од 11 кандидата који су већ прошли процес. У малим срединама попут Златибора, лична препорука колеге („ППУ амбасадора”) најуспешнији је вид промоције.
- Инфо-пулт у школском ресторан: Пошто школа има ресторан отвореног типа, он је идеално место за промоцију. Поставити видљиве постере и флајере на сваком столу и на шанку. Многи професионални кувари и конобари из других објеката сврађају у школски ресторан. Флајер треба да изгледа као „Мени”, где су уместо јела излистане фазе ППУ поступка (нпр. *Предјело: Пријава; Главно јело: Провера вештина; Десерт: Сертификат).*

3. Укључивање образовног профила туристички техничар у дуално образовање

Интеграција туристичког техничара у дуални систем представља један од најкомплекснијих изазова за школу у Чајетини, с обзиром на то да захтева фундаменталну промену перцепције послодаваца о улози средњошколца у луксузном хотелском окружењу. Као Сарадднички тим Министарства просвете који делује у оквиру EQAVET пројекта, предлажемо следећа решења која комбинују системске промене, „протоколе поверења” и нове моделе сарадње:

3.1 Постепена интеграција

Школа је у свом Извештају нагласила да је једна од главних препрека укључивању ученика у хотеле категорије 4* и 5* због строгог стандарда услуге на самој рецепцији. Како би се

превазишао страх послодаваца од грешака у администрацији и софтверу, Стручни тим предлаже „стратегију степенасте интеграције “.

- Уместо позиције „рецепционер”, сугеришемо да се ученицима додели нпр. улога „асистента за односе са гостима “. На овај начин би се фокус померио са администрације на гостопримство (пружање информација о локалним излетима, дочек гостију, помоћ око пртљага).
- Увођење ротације – да ученици прво пролазе нпр. кроз службе исхране и одржавања како би разумели целокупан систем хотела пре уласка, а након тога у рецепцијски блок.
- Менторско праћење у „осетљивим” зонама. Да се рад у овим зонама обавља искључиво уз присуство искусног ментора који гарантује стандард услуге.

3.2 Будући Тренинг центар - прелазна степеница

Школа је започела послове везано за успостављање Тренинг центра што може бити кључна прелазна степеница за ученике пре уласка у реално радно окружење. У Тренинг центру ученицима би се могле понудити и спровести специфичне обуке које би се односиле на:

- Симулацију софтвера - Рад у систему *e-Туриста* и хотелским програмима који се користе на Златибору.
- Развој меких вештина - Обуке за комуникацију на страним језицима и решавање кризних ситуација.

Након ових обука Школа би могла ученику дати потврду (интерни пасош компетенција) да је ученик савладао стандарде луксузних хотела, што би послодавцима служило као гаранција квалитета.

3.3 Обуке за дестинацијски менаџмент и дигиталне компетенције

У свом Извештају школа је представила изузетне моделе сарадничког учења. Стручни тим предлаже да се искористи тај потенцијал и да се код ученика подстиче развој дигиталних компетенција и компетенција за дестинацијски менаџмент. Уверени смо да је ова врста компетенција ученика оно за шта су послодавци ове групације хотела и те како заинтересовани. С обзиром на специфичности рецептивних агенција на Златибору, предлажемо да се ученици усмеравају ка развоју тог „микро-искустава”. На тај начин ученици могу бити „дигитални амбасадори“ јер би били у прилици да доносе нову вредност кроз креирање дигиталних тура, промоцију културног наслеђа (као што је и презентовано на Радионици када јеу питању било Сирогојно) и управљање друштвеним мрежама хотела. Модел ротације између Туристичке организације Златибор (ТОЗ) и маркетинга хотела омогућио би ученику да разуме ширу слику одређене дестинације.

3.4 Иновативни формати сарадње (Хакатон и пројектни задаци)

Уместо класичне праксе, ученици би могли да се ангажују на конкретним пословним изазовима (нпр. „Како повећати број посета музеју ван сезоне?”). Кроз овакав вид сарадничког учења, послодавац препознаје ученика као креативног сарадника који директно доприноси унапређењу туристичког производа.

3.5 Заједнички састанци са менаџерима рецепције – дијалог и елиминисање баријера

Препоручујемо да Школа организује тематске округле столове са менаџерима рецепција како би се дефинисала јасна „чек листа дозвољених активности” и идентификовале препреке (недовољно знање језика, стварни страх од грешке у софтверу). Кључно питање за послодавце на тим састанцима треба да буде: „Шта је потребно да бисте ви имали поверења у наше ученике као што ваши партнери у ЕУ имају у своје?”

Имплементација пуног дуалног модела се дакле препоручује кроз постепене кораке. Увођењем „пробних блокова” праксе у „безбедним зонама” (маркетинг, инфо-центри, асистенција догађаја), школа доказује квалитет својих ученика, чиме природно мотивише послодавце за прелазак на дуални систем образовања

4. Решавање проблем смештаја ученика који се школују ван места становања

Питање смештаја ученика препознато је као критична тачка за даљи развој УТШ Чајетина. С обзиром на то да Златибор као дестинација привлачи ученике из целе Србије и региона, а да је флуктуација радне снаге висока, Сараднички тим овом питању приступа стратешки и заговарачки, позиционирајући будући дом не само као стамбени објекат, већ као **Регионални центар за таленте у угоститељству**.

4.1 Стручна аргументација - Елаборат о стратешком значају изградње дома ученика

Школа је израдила детаљан Елаборат о оправданости оснивања дома и доставила га Министарству просвете. Посебно је значајно истраживање које је школа спровела у вези са начином становања ученика који се школују ван места становања. Констатовано је да више од 100 ученика тренутно борави у изнајмљеном смештају у Чајетини, што у одређеној мери Сараднички тим предлаже да се он допуни новим елментима (Тренинг центар, ЈПОА статус, ППУ, обуке одраслих) и да се на тај начин поткрепе још јасније следећи аргументи:

- Недостатак организованог смештаја је примарна баријера за привлачење ученика ван општине. Изградња дома директно доприноси борби против дефицита кадра у туризму.

- Приватни смештај на Златибору је финансијски недостижан за већину породица. Дом обезбеђује једнаке шансе за образовање, безбедност 24/7 и стручни васпитни рад.
- Организован смештај омогућава лакшу контролу и организацију блокова практичне наставе, чиме се директно подиже квалитет дуалног образовања.

4.2 Модел сарадње већег броја учесника (школа, локална самоуправа, привреда, Министарство)

Сарадднички тим сугерише модел суфинансирања који представља јединствен пример проактивности локалне самоуправе у Србији:

- Општина Чајетина је исказала спремност да у потпуности финансира изградњу објекта. Председник Скупштине општине, Арсен Ђурић, потврдио је да је ово стратешка инвестиција за опстанак туризма.
- Сугерише се брза верификација објекта и планирање буџетских средстава за кадрове (васпитаче и особље).
- Сарадднички тим предлаже лобирање код послодаваца за „стипендирање" смештаја или опремање соба у замену за приоритет при одабиру ученика за праксу и брендирање простора.

4.3 Мултифункционалност ученичког дома и повезивање са Тренинг центром (ЈПОА)

Сугестија тима је да се ученички дом конципира као самоодржив систем који је интегрисан у образовни процес:

- Капацитети би се користили током целе године, укључујући и кандидате на ППУ и обукама који долазе са стране.
- Део дома (рецепција, техничка служба, вешерај) може послужити као реална вежбаоница за хотелијерско-ресторатерске техничаре под надзором ментора.
- Предлаже се конкурисање код међународних фондова за опремање дома по принципима „паметних домова" и „зелене градње" како би се минимизирали трошкови одржавања.

Сарадднички тим констатује да УТШ Чајетина, уз подршку Општине, има шансу да створи најсавременији ученички стандард у овом делу Европе. Дом ученика у Чајетини постаје темељ на којем ће се градити будућност Златибора као врхунске туристичке дестинације са локалним, врхунски обученим кадром.

5. Организација обука о функционисању Тренинг центра

Изградња и опремање Тренинг центра за УТШ Чајетина није само инфраструктурни пројекат, већ стратешка прекретница која омогућава потпуну интеграцију формалног и неформалног образовања. На основу тренутног статуса пројекта и развојних циљева, Сарадднички тим предлаже следећи оквир:

5.1. Тренинг центар као мост између теорије и врхунске праксе

За разлику од класичних школских кабинета, Тренинг центар је конципиран као простор који симулира реално радно окружење највишег стандарда.

- Центар треба да омогући редовним ученицима да у „контролисаним, али реалним" условима вежбају најсложеније технике (из гастрономије, сомелијерства, напредни х рецепцијских система) пре него што уђу у хотеле високе категорије.
- Центар би требао да буде база с за гостујуће предаваче и менторе из партнерских хотела (*Палисад, Мона, Торник*), који ће ту држати специјализоване мастер-класове, чиме би се наставни процес директно усклађивао са захтевима тржишта.

5.2. Операционализација статуса ЈПОА (Образовање одраслих)

Као верификовани ЈПОА, школа кроз Тренинг центар добија могућност да одговори на дефицит кадра кроз кратке и интензивне програме:

- Развој модула за преквалификацију и доквалификацију (нпр. обука за специјалисте за доручак, баристе, или вештине дигиталне комуникације на рецепцији).
- Центар може понудити обуке за запослене у локалним ресторанима и мањим објектима који немају сопствене тренинг капацитете, чиме школа подиже општи ниво квалитета туристичке понуде Златибора.

5.3 Дигитализација и иновације (Хакатон 4.0)

Тренинг центар може да буде средиште дигиталне трансформације школе:

- Обука ученика и одраслих за рад у систему *е-Туриста* и напредним CRM системима за управљање односима са гостима.
- Простор за реализацију пројеката попут „Хакатона", где ученици и ментори заједно развијају нове туристичке производе (нпр. дигиталне меније или апликације за рурални туризам).

Сугерише се формирање посебног Тим за управљање Тренинг центром који ће чинити наставници са развијеним предузетничким вештинама и представници привреде. Такође, сугерише се организација посебне обуке за овај тим о управљању профитом центра, како би се максимално искористио потенцијал Челенџ фонда.

5. ЗАКЉУЧАК

Овај Завршни извештај синтетизује резултате стратешког дијалога и експертске подршке коју је тиму Угоститељско туристичке школе Чајетина пружио Сарадднички тим Министарства

просвете кроз процес Сарадничког учења а у циљу унапређења квалитета стручног образовања и његовог снажнијег повезивања са захтевима тржишта рада Златиборског округа.

Процес Сарадничког учења је инструмент који је осмишљен и спроведен како би се активно подржала еволуција УТШ Чајетина из традиционалне школе у савремени регионални центар компетенција. Поред подршке развоју локалне средине овај приступ пружа и Министарству просвете поуздану основу за доношење стратешких одлука које се тичу развоја стручног образовања. Овде се посебно имају у виду одлуке које за циљ имају даљу стандардизацију модела дуалног образовања и учења кроз рад у сектору угоститељства и туризма, заснованог на европским EQAVET принципима.

Завршни извештај нуди свеобухватну и аналитички утемељену повратну информацију о процесу спроведеном у Чајетини. Показано је да сарадња са привредом на Златибору није само развојни приоритет, већ егзистенцијални услов за опстанак квалитетног туризма. Школа је препознала своју снагу у изузетној повезаности са елитним хотелским ланцима (преко 40 уговора о сарадњи), што омогућава да чак 33,1% ученика буде активно укључено у дуални модел образовања.

Локални контекст, карактерисан експанзијом туристичког промета, пружа школи јединствен потенцијал за развој партнерстава. Међутим, високи стандарди хотела високе категорије и специфични захтеви рецепцијског пословања представљају изазов за интеграцију профила *туристички техничар* у дуални систем, што захтева иновативне моделе „степенасте интеграције" које је школа храбро кандидовала.

Извештај је указао и на објективне баријере, првенствено у домену смештајних капацитета. Недостатак ученичког дома директно ограничава пуни потенцијал школе да постане регионални лидер, упркос високој мотивисаности ученика из других округа. Такође, идентификована је потреба за јачањем поверења у процес Признавања претходног учења (ППУ), где је уочен јаз између потреба тржишта за сертификованим куварима и скептицизма самих послодаваца према неформално стеченим квалификацијама.

Сарадднички тим је препознао да школа поседује снажну организациону структуру, развијену рефлексивну праксу и изузетан ниво професионалне одговорности. Активно учешће представника локалне самоуправе, привреде, Националне службе за запошљавање, ПКС-а и родитеља на радионици „Сарадњом до тржишта рада", потврдило је да УТШ Чајетина делује као интегративни фактор златиборске привреде.

За Министарство просвете, пример УТШ Чајетина потврђује вредност Сарадничког учења као инструмента који подстиче транспарентност и развој партнерстава. Школа је показала визионарски приступ у идентификацији изазова, док подршка Општине Чајетина у изградњи дома ученика демонстрира модел интегрисаног развоја који се може реплицирати на националном нивоу.

На основу детаљне анализе, дефинисани су следећи стратешки закључци:

1. УТШ Чајетина поседује капацитет да се позиционира као национални модел добре праксе. Кроз примену стратешких препорука, школа може постати референтна тачка за стицање функционалних компетенција у високотехнолошком и услужно заснованом окружењу.
2. Кључни искорак је трансформација школе кроз изградњу Тренинг центра у „Центар за иновације образовања у туризму и угоститељству". Тиме би школа постала „технолошки инкубатор" за кадровско опремање „Туризма 4.0", користећи статус ЈПОА за економску одрживост и развој вештина одраслих.
3. УТШ Чајетина се природно позиционира као центар за подршку другим угоститељским школама у Србији. На пример, своја искуства у дигитализацији културног наслеђа кроз пројекте сарадничког учења (попут „Старог села" у Сирогојну), школа може делити са партнерским школама из других туристичких регија, стварајући заједничку дигиталну базу знања.

Следећи кораци:

- Сарадnички тим Министарства званично доставља и представља Завршни извештај, уз могућност да школа да предлог за евентуалне допуне или корекције
- Израда конкретног Акционог плана школе са кључним индикаторима (нпр. изградња дома, повећање броја кандидата за ППУ за 30%, потпуна интеграција туристичких техничара у учење кроз рад).
- Завршни извештај ће бити доступан на сајту Министарства просвете као пример системског унапређења квалитета.
- Праћење напретка дванаест месеци након завршетка процеса Сарадничког учења.

6. ПРИЛОЗИ

Прилог 1

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

УТШ

NRTS Nacionalna Referentna Tačka Srbije

EQAVET

РАДИОНИЦА
САРАДНИЧКО УЧЕЊЕ У СИСТЕМУ СРЕДЊЕГ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА
„САРАДЊА СА ПРИВРЕДОМ У ЦИЉУ ЗАДОВОЉАВАЊА ПОТРЕБА ТРЖИШТА РАДА"

Место одржавања радионице: сала Скупштине општине Чајетина

Датум: 27.03.2026. године

ПРОГРАМ РАДА	
ПРВИ ДЕО РАДИОНИЦЕ	
Време	**Активности**
10.00 - 10.15	- Отварање радионице, представљање учесника - Представљање циљева и очекиваних исхода процеса Сарадничког учења – ***Школски тим и Сараднички тим***
10.15 - 11.00	- Презентовање тематског Извештаја о самовредновању - ***Школски тим*** - Питања и одговори током презентације – ***сви учесници***
11.00 - 11.30	- Презентовање кључних питања из Извештаја о самовредновању - ***Школски тим*** - Питања и одговори током презентације – ***сви учесници***
11.30 - 11.50	Пауза за кафу
11.50 - 12.45	- Реализација практичне активности везане за тему сарадничког учења Тема: „Партнерством школе и привреде до квалитетног кадра“ - ***Школски тим и партнери*** (ученици, родитељи, послодавци, локална самоуправа...)
12.45 - 13.15	- Коментари и дискусија о презентованом Извештају и реализованој практичној активности - ***сви учесници***
13.15 - 13.30	Пауза за кафу
ДРУГИ ДЕО РАДИОНИЦЕ – реализују Сарадднички и Школски тим	
13.30 - 14.00	- Интерна сесија Сарадничког тима; Припрема за давање прве повратне информације са фокусом на кључна питања из Извештаја – ***сарадднички тим***
14.00 - 14.30	- Извештавање и усмена повратна информација – ***Сарадднички тим*** - Дискусија, коментари - ***Школски тим***
14.30 - 14.45	- Договор о наредним активностима – ***Сарадднички тим*** - Евалуација (попуњавање упитника) – ***Сарадднички тим*** - Завршна реч - ***Школски тим***
15.00 – 16.00	Ручак у ресторану Угоститељско-туристичке школе на Златибору

Прилог 2

ДОДАТНА ПИТАЊА ЗА УТШ ЧАЈЕТИНА

Подршка и питања поводом Извештаја о самовредновању – Угоститељско-туристичка школа Чајетина

Поштоване колеге,

Пре свега, желим да вам се захвалим на достављеном Извештају о самовредновању на тему „Сарадња са привредом у циљу задовољавања потреба тржишта рада “.

Извештај је изузетно квалитетно припремљен, реалан и показује вашу дубоку посвећеност развоју школе. Посебно бих желела да истакнем изузетну повезаност школе са локалном привредом. Импресивна листа од преко 40 послодаваца јасно сведочи о угледу школе у Златиборском округу. Податак да се 72% ученика запосли одмах након школовања је један од кључних показатеља и доказа квалитета вашег рада. Укључивање школе у активности попут „Хакатона4.0 “показује да школа прати савремене трендове и да припрема ученике за будућност.

Како бисмо се ми, као тим експерата, што боље припремили за предстојећу посету и радионицу, те вам пружили што квалитетнију подршку у решавању кључних питања која сте навели, имам неколико додатних питања, на која бисте могли, уколико се слажете, да нам одговорите у допуњеној верзији Извештаја:

1. Прво питање се односи на дуално образовање за туристичке техничаре и моје питање је - Који су, према вашем искуству, најчешћи разлози које хотели високе категорије (4* и 5*) наводе као препреку за увођење дуалног модела за овај профил? Да ли су то административни изазови или специфични захтеви тржишта?
2. Друго питање се односи на то како евалуирате праксу - Да ли тренутно користите неке стандардизоване инструменте (чек-листе или протоколе) путем којих ментори код послодаваца оцењују напредак ученика? Ако имате пример таквог документа, било би нам корисно да га видимо.
3. Треће питање односи се на учешће у међународним пројектима - Које су, по вашем мишљењу, највеће баријере за аплицирање за Еразмус+ пројекте (недостатак ресурса, процес проналажења партнера...)?
4. Када је у питању активност образовања одраслих - **Признавање претходног учења** (ППУ), да ли сте дефинисали механизме за идентификовање нових кандидата, запослених у локалним хотелима, који би били кандидати за овај поступак и какав је досадашњи став послодаваца према овој иницијативи (поред већ спроведених поступака ППУ од 2023 -2025, а према нашој евиденцији за укупно 11 кандидата)?
5. С обзиром на то да је школа ушла у процедуру оснивања Тренинг центра, имате ли визију на који начин ће привреда бити укључена у само управљање или одрживост тог центра?

Ваши одговори и појашњења ће нам помоћи да наш интерни састанак Тима буде што конструктивнији, како бисмо на самој радионици, која се планира организовати у вашој школи, дошли до конкретних решења.
Радујемо се заједничком раду и прилици да подржимо вашу школу у даљем развоју.
Срдачан поздрав,
Мирјана Милановић

Поштоване колеге,

У складу са планом реализације активности Сарадничко учење у систему стручног образовања, наш сарадднички тим (Марија, Мирјана, Весна и Радован) доставља неколико коментара и питања у вези са вашим Извештајем, у циљу заједничке припреме за Радионицу која ће бити одржана у вашој школи.

Молимо да одговоре на доња питања, заједно са одговорима која сте претходно доставили на питања која је Мирјана послала, доставите тако што ћете се кратко осврнути на свако од њих. Предлажемо да ваше одговоре и појашњења додате на одговарајућим местима у Извештају о самовредновању, који сте нам раније доставили. Уколико то није могуће одговоре можете послати и као додатак Извештају и доставите нам ту нову и финалну верзију Извештаја, по могућности до 30. јануара.

Након овога приступићемо договору о термину Радионице и заједнички израдити Агенду.

Коментари:

1. Као што је и колегиница Мира Милановић већ истакла, ваш Извештај је квалитетан и показује вољу, жељу и визију у вези са даљим развојем.

2. Питања која сте дефинисали као оквир и фокус даљих активности Сарадничког учења су добро одабрана. Верујем да ће наш Сарадnички тим имати за вас добре предлоге и помоћи вам у решавању отворених питања, која сте отворили.
Једним делом питања су директно везана за тему коју сте одабрали – сарадња са привредом а другим делом задиру у теме које се односе на будућу организацију школе (питање у вези изградње дома ученика) као и интернационализацију и повезивање са школама из иностранства чему сте наклоњени и у чему видите прилику за даљи напредак, са чиме се у потпуности слажемо. У вези са тим поново вам шаљемо линк за обуке, које канцеларија Темпус организује, ради конкурисања на Еразнус + пројекте и проналажење партнера у иностранству за заједничку сарадњу.

   Први вебинар биће организован 21. јануара у 15 часова а пријаве су отворене до 20. јануара до краја дана. Током овог вебинара биће представљени сви делови формулара пројектне пријаве, уз детаљнији осврт на поља која се тичу представљања потреба организација и дефинисања циљева пројекта. Учесници вебинара имаће прилику да поставе питања приликом регистровања и током самог вебинара. Снимак вебинара биће доступан заинтересованим учесницима.

   Уколико сте заинтересовани за учешће, можете да се пријавите попуњавањем формулара на следећем линку.

   Питања и молба за кратка додатна појашњења.

3. У делу 1.3 СВОТ анализа, у делу слабости наводите: „недовољно праћење и вредновање постигнућа ученика на практичној настави“. Истичете да поједини ментори не посвећују пажњу и не прате напредак ученика. Молим да се осврнете на ову констатацију. Да ли у контакту са овим послодавцима и њиховим предузећима предузимате нешто у вези са овим проблемом? Какви су резултати тих покушаја?

4. У делу 1.3 СВОТ анализа, у делу претње наводите: „изостанак фокуса појединих послодаваца на образовни аспект праксе“. Ово је ваш важан увид. Можете ли да мало прецизирате како сте то приметили и како се испољава? Шта је по вама проблем и разлог да поједини послодавци изгубе из вида те образовне аспекте практичне наставе/праксе? Да ли школа или министарство сносе неки део одговорности? Да ли нека врста обуке за послодавце може да помогне?

5. У делу IV – додатни подаци, дајете преглед стања у погледу запошљавања/ наставка школовања ваших ученика. Јако је важно да се бавите тим аспектима, чак и ако они нису повољни у неком тренутку. У вези са тим молба за појашњење.

   5.1 Како прибављате ове податке? У ком тренутку после завршетка средње школе први пут прикупите ове податке? Да ли их прикупљате и касније током времена? Да ли за

запослене ученике имате и податак да ли раде у струци за коју су се школовали или пак раде неки други посао? Да је овај аспект у домену рада Тима за каријерно вођење и саветовање?

5.2 У делу IV - табела бр 1. - изгледа да су сви ученици или запослени или наставили школовање.
Да ли постоје ученици који нису у једној од ове две категорије – нити раде нити се даље школују?
Ова категорија је веома важна за једну локалну средину. Често се таква лица не примете на време а касније постану проблем за социјалне службе и слично. Они су можда и кандидати за преквалификације и обуке па је добро имати их у виду и то не само увашој општини већ и шире у региону, у коме сте ви будући тренинг центар.

Хвала на сарадњи,
Срдачан поздрав!

Радован Живковић

Прилог 3

УГОСТИТЕЉСКО ТУРИСТИЧКА ШКОЛА ЧАЈЕТИНА
- ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ПОЈАШЊЕЊЕМ ПИТАЊА-

1. Прво питање се односи на дуално образовање за туристичке техничаре и моје питање је - Који су, према вашем искуству, најчешћи разлози које хотели високе категорије (4* и 5*) наводе као препреку за увођење дуалног модела за овај профил? Да ли су то административни изазови или специфични захтеви тржишта?

- За сада два хотела високе категорије не примају ученике образовног профила туристички техничар да реализују практичну наставу у њиховим објектима. Након нашег упита који се односи на захтев за реализацију практичне наставе у блоку и професионалне праксе, нисмо добили позитиван одговор.
- Додатно нисмо истраживали разлоге, јер школа има закључене уговоре са великим бројем других објеката у којима ученици могу да реализују практичну наставу.
- Са та два хотела постоји добра сарадња када је у питању реализација практичне наставе других образовних профила (кувар, конобар, посластичар и хотелијерско-ресторатерски техничар). Сарадња се остварује кроз организоване посете, као и ангажовање гостујућих предавача.
- Сматрамо да препреке за увођење дуалног модела образовања за образовни профил туристички техничар нису административне природе, већ су условљене специфичним захтевима тржишта, као и специфичностима образовног профила.

- Хотели прве и друге категорије послују по високим стандардима квалитета. Гости имају висока очекивања за време боравка у хотелу, посебно од запослених у рецепцијској служби, јер боравак госта почиње и завршава се на рецепцији. Можда постоји опрезност да ученици током практичне наставе не могу у потпуности да одговоре таквим захтевима.
- У осталим хотелима препрека је што се у рецепцијској служби запошљавају кадрови са високом стручном спремом, који имају развијене комуникацијске вештине, добро познавање функционисања хотелских одељења и служби, јер су за време школовања у високошколским установама, стекли практичне вештине и искуство, најпре у служби исхране и сужби на спратовима, па тек у рецепцијској служби, што није случај када је у питању обављање практичне наставе у средњој школи. Ученици овог профила углавном обилазе одељења службе исхране и мали број часова проведу у служби на спратовима, док највећи број часова реализују у рецепцијској служби и у туристичким агенцијама.
- Када је у питању реализација практичне наставе у туристичким агенцијама, ситуација је још неповољнија. На Златибору углавном послују туристичке агенције рецептивног типа. То су мале туристичке агенције (мали пословни простор и мали број запослених 2-3 радника), тако да реално не могу да се укључе у дуални модел образовања. Слична ситуација се примећује и у другим местима, где се број туристичких агенција смањује услед раста онлајн резервација смештаја, авио превоза и других услуга.

2. Друго питање се односи на то како евалуирате праксу - Да ли тренутно користите неке стандардизоване инструменте (чек-листе или протоколе) путем којих ментори код послодаваца оцењују напредак ученика? Ако имате пример таквог документа, било би нам корисно да га видимо.
   1. На нивоу стручних већа усвојен је интерни протокол о реализацији свих видова практичне наставе код послодавца. Документ број 10. у прилогу.
   2. План реализације ПОН и учења кроз рад. Документ број 1. у прилогу.

   Овај план се доставља послодавцима на почетку школске године и саставни је део закљученог уговора о реализацији свих видова практичне наставе.

   Садржи:

- Време реализације ПОН и број часова које ученици треба да реализују код послодавца
- Местор реализације ПОН
- Циљеви наставе и учења
- Исходи учења (знања и вештина) и ставови
- Наставни садржаји који ће се реализовати код послодавца
- Методе учења
- Праћење, вредновање и оцењивање остварености исхода наставе и учења
- Материјал, опрема и средстава која ће се користити за реализацију ПОН код послодавца.

   3. Лични картон ученика (води наставник практичне наставе). Документ број 2. у прологу.

   Водимо за сваког ученика појединачно.

   Садржи:

- Назив послодавца где ученик реализује праксу
- Исходе учења и ставове по модулима
- Чек листу за оцењивање праксе

   4. Мишљење ментора. Документ број 3. у прилогу.

Приликом израде SWOT анализе уочена је следећа слабост:

Недовољно праћење и вредновање постигнућа ученика на практичној настави

Поједини ментори не посвећују довољно пажње и не прате напредак ученика на практичној настави. Не врши се редовна процена вештина које ученици развијају или не постоји стандардизован начин за вредновање резултата. То може довести до недостатка повратне информације за ученике и наставнике.

Образложење:

Мишљење ментора попуњава ментор након реализоване практичне наставе (одређеног броја часова код редовне практичне наставе и учења кроз рад или на крају реализованих часова блок наставе). Приликом његовог попуњавања уочено је да ментори на различите начине прате и оцењују напредак ученика. Поједини ментори само чекирају индикаторе, без додатног образложења, док у другим објектима ментори детаљно образлажу оцену. Они наводе које су задатке и активности ученици реализовали, које су вештине савладали, какво је њихово ангажовање и интересовање за додељене задатке, као и шта ученици нису савладали и које су препоруке ментора.

1. Документ број 4. у прилогу - Потврда о реализованој практичној настави.
   Издаје менотр такође након реализовања практичне наставе.
2. Ученици воде дневник учења за време реализације праксе.
3. Евалуација реализације практичне наставе – Документ број 8.
   Након реализовања практичне наставе ученици попуњавају упитник у циљу евалуације практичне наставе. Најчешће се користе Гугл упитници.

Напомена: Пример образаца који се користе код реализације практичне наставе у блоку и професионалне праксе, за ученике трећег разреда, образовни профил туристички техничар.

3. Треће питање односи се на учешће у међународним пројектима - Које су, по вашем мишљењу, највеће баријере за аплицирање за Еразмус+ пројекте (недостатак ресурса, процес проналажења партнера...)?

- Што се тиче међународних пројеката школа је у школској 2024/2025. години, урадила пројекат и аплицирала за Еразмус+ пројекат, који није одобрен, али је то искуство допринело бољем разумевању процедура и критеријума. Тим из школе тренутно ради на припреми нове апликације за Еразмус+. Очекујемо да у наредном периоду пројекат буде одобрен и да на тај начин успоставимо партнерску сарадњу са неком школом из иностранства, јер смо заинтересовани за овакав вид сарадње, имамо ресурсе и имамо нацрт програма сарадње.

4. Када је у питању активност образовања одраслих - **Признавање претходног учења** (ППУ), да ли сте дефинисали механизме за идентификовање нових кандидата, запослених у локалним хотелима, који би били кандидати за овај поступак и какав је досадашњи став послодаваца према овој иницијативи (поред већ спроведених поступака ППУ од 2023 -2025, а према нашој евиденцији за укупно 11 кандидата)?

1. Према расположивим сазнања, у локалним хотелима и ресторанима постоји одређени број запослених који раде на радном месту кувара, а да за то немају одговарајућу квалификацију. Мањи је број у хотелима, док је већи у ресторанима и другима објектима за исхрану и пиће.
2. Механизми за идентификовање нових кандидата тренутно се заснивају на информисању и промотивним активностима.
3. Школа користи различите облике промоције како би информисала потенцијалне кандидате, послодавце, Привредну комору Ужице и филијале Националне службе за запошљавање, о могућности стицања квалификације путем поступка ППУ.
4. Начини оглашавања и информисања су:

- Локални и регионални медији (Златиборске вести – брошура која се објављује сваког месеца и туристичке новине);
- Друштвене мреже;
- Сајт школе (највећи број кандидата се информише путем сајта школе);
- Платформе и агенције за маркетинг;
- Лед банери;
- Интерне брошуре;
- Учествовање на сајмовима образовања и локалним манифестацијама и
- Путем повремених састанака са представницима локалне привреде.
- До сада послодавци, привредна комора Ужица и филијале Националне службе за запошљавање нису упућивали кандидате. Кандидати су се самостално пријављивали.

- Велики број кандидата се само информише, а једна од најчешћих недоумица односи се на питање да ли послодавци признају сертификате и уверења стечена путем ППУ. Због тога се кандидати чешће опредељује за програме преквалификације и доквалификације, уместо за поступак ППУ.
- Од 11 кандидата колико смо имали до сада, само су 2 била из локалних хотела и ресторана, док су остали били из других места.
- О поступку ППУ распитивали су се и кандидати који се тренутно налазе на привременом раду у иностранству. Њихова баријера је удаљеност и проблем усклађивања радних обавеза са терминима активности поступка ППУ.
- Још један разлог због чега се у поступак ППУ укључује мали број кандидата са подручја наше општије је што локална привреда тренутно обезбеђује школоване кадрове доласком радника из других места, јер Златибор пружа добре могућности за запошљавање (зарада, смештај...). Такође у току летње и зимске сезоне послодавци ангажују велики број ученика из наше школе. Туризам је иначе делатност коју карактерише велика флуктуација радне снаге, између различитих дестинација у земљи и региону.

5. С обзиром на то да је школа ушла у процедуру оснивања Тренинг центра, имате ли визију на који начин ће привреда бити укључена у само управљање или одрживост тог центра?

- Привреда ће бити укључена преко својих стручних кадрова, који и сада сарађују са школом кроз практичну наставу и учење крзо рад. Рачунамо и даље, као и до сада, на финансијску подршку локалне самоуправе.
- Осим пружања обуке за редовне ученике, Тренинг центар има могућност да пружа услуге неформалном образовању одраслих кроз реализацију обука, за које је школа верификована, јер има статус ЈПОА образовања одраслих. Одрживост обухвата финансијску стабилност кроз различите изворе прихода (обуке, сертификати, услуге за трећа лица) уз фокус на неформално образовање.

Прилог 4

УГОСТИТЕЉСКО-ТУРИСТИЧКА ШКОЛА ЧАЈЕТИНА

Број:

Датум:

Хотел ----------

ДИРЕКТОР, господин/ђа ----------

Поштовани сарадници, драги партнери

Са великим задовољством Вас позивамо да узмете учешће на **радионици к**оја се реализује у оквиру европског пројекта EQAVET (Европски оквир за обезбеђивање квалитета у стручном образовању и обуци) и активности Националне референтне тачке за квалитет у стручном образовању и обуци.

Тема овог стратешког скупа је: **„Сарадња са привредом у циљу задовољавања потреба тржишта рада “**

Посебан значај овој радионици даје присуство и подршка експертског сарадничког тима који чине представници Министарства просвете Републике Србије. Њихов долазак има за циљ да пружи директну подршку нашој школи у изналажењу најбољих решења за унапређење квалитета наставе и јачање везе са светом рада.

С обзиром на то да је Златибор носилац туристичког развоја региона, сматрамо да је Ваше присуство од кључног значаја. Овај скуп ће окупити релевантне представнике водећих хотелских и угоститељских ланаца из нашег краја, Туристичке организације Златибор, Регионалне привредне коморе, Националне службе за запошљавање, Локалне самоуправе и Канцеларије за локални економски развој, Школске управе Ужице.....
Циљ радионице је покретање дијалога на високом нивоу о томе како образовни систем може још ефикасније да подржи локални економски развој. Ваше искуство и сугестије биће директно укључени у даље планирање развоја школе, посебно у доменима дуалног образовања и процеса Признавања претходног учења (ППУ), што је од директног интереса за Ваше пословање и квалитет кадра на Златибору.
Радионица ће се одржати 27. март 2026. године од 10.00 -16.00 часова у просторијама Угоститељско-туристичке школе, Чајетина (или неки други простор)
Молимо Вас да због значаја тема своје учешће потврдите најкасније до (унети датум) путем имејла на (адреса) или на телефон (број).

У прилогу Вам достављамо предлог Агенде рада.
Верујемо да ћемо заједничким снагама, уз подршку националних експерата, поставити нове стандарде квалитета у образовању и привреди нашег краја.
С поштовањем,

Директор школе

Јелена Марић

Прилог 5 – Визуелни идентитет и пропагандни пакет за подршку процесу Сарадничког учења (визуелно решења за пропагандни пакет)

Прилог 6

ЕВАЛУАЦИОНИ УПИТНИК

Поштовани сарадници,

Пред Вама се налази кратак евалуативни упитник чији је циљ прикупљање повратних информација о корисности и ефективности процеса и резултата Сарадничког учења. Ваши одговори представљају значајан допринос унапређивању квалитета и даљег развоја овог процеса у будућности.

Упитник је анониман, а добијени подаци користиће се искључиво у сврху евалуације.

1. У процесу Сарадничког учења учествовао/ла сам као:

☐ Представник институције система
(МП, АЗК, ЗВКОВ, ЗУОВ, ШУ, КЗДО)

☐ Представник школе
(директор, помоћник директора, стручни сарадник, ОПН, наставник)

☐ Представник света рада и запошљавања
(ПКС, УПРС, директор или запослени у компанији и сл.)

☐ Независни експерт

☐ Нешто друго (наведите): _____

2. Молимо Вас да на скали од 1 до 5 оцените следеће тврдње

(1 – у потпуности незадовољан/на; 5 – у потпуности задовољан/на)

Питање	**1 2 3 4 5**
2.1. Колико сте задовољни укупном организацијом процеса Сарадничког учења?	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
2.2. Колико сте задовољни усменом повратном информацијом Сарадничког тима током Радионице Сарадничког учења на тему „Сарадња са привредом“?	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
2.3. У којој мери је процес Сарадничког учења био користан из перспективе делокруга надлежности институције/организације у којој радите?	☐ ☐ ☐ ☐ ☐

3. Од досада реализованих активности у процесу Сарадничког учења, шта бисте издвојили као најкорисније?

_____

_____

_____

_____

_____

4. Имајући у виду Ваше укупно искуство у процесу Сарадничког учења, шта бисте издвојили као најмање корисно?

_____

_____

_____

_____

_____

5. Да ли бисте колегама из других школа/институција препоручили учешће у овом процесу?

Молимо Вас да кратко образложите одговор.

_____

_____

_____

_____

_____

6. Која је Ваша кључна препорука за унапређивање процеса Сарадничког учења?

_____

_____

_____

_____

Хвала Вам на сарадњи и активном учешћу у процесу Сарадничког учења на тему:

Прилог 7

Записник Школе о одржаној радионици

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УГОСТИТЕЉСКО-ТУРИСТИЧКА ШКОЛА
Број: 410
Датум: 30.03. 2026. год.

Записник са радионице сарадничко учење у систему средњег стручног образовања „Сарадња са привредом у циљу задовољавања потреба тржишта рада“

Датум одржавања: Петак, 27. март 2026. године

Место одржавања: Сала скупштине Општине Чајетина

Организатор: Угоститељско-туристичка школа, Чајетина у сарадњи са Министарством просвете Републике Србије

Радионици је присуствовао широк круг релевантних актера за сарадничко учење:

- Представници Министарства просвете, Тим за сарадничко учење: Мирјана Милановић, Марија Крнета и Радован Живковић.
- Канцеларија за дуално образовање и НОКС: Весна Фабијан.
- Школска управа Ужице: Марина Мунитлак, начелница.
- Представници локалне самоуправе: Арсен Ђурић, председник Скупштине општине Чајетина.
- Привредна комора Србије: Љубица Цветиновић, Ксенија Аврамовић и Љиљана Пантелић (Републичка привредна комора).
- Национална служба за запошљавање: Љубица Терзић.
- Представници привреде: Војислав Јанић, директор хотела „Палисад“, Александар Илић, хотел „Букет“, Владимир Живановић, директор ТО Златибор, Невена Мајсторовић и Милош Планић, ТО Златибор.
- Канцеларија за младе: Дејана Стевановић и Марко Видић.
- Школски тим: Јелена Марић (директорка), Бранка Сокић, Весна Џамбић, Неранџа Јовичић, Владе Мијаиловић и Градимир Басуровић.
- Родитељи: Јелена Тодоровић и Ивана Величковић.
- Ученице: Лена Јеремић, Сања Војиновић, Николина Тодоровић, Милица Миковић и Марина Жунић.

Радионицу је отворила директорка школе, Јелена Марић, која је поздравила присутне и нагласила значај партнерства за квалитет образовања. Присутнима су се обратили и Арсен Ђурић, истакавши важност стручних кадрова за развој туризма на Златибору, као и Данка Нешовић, помоћница министра за средње образовање и

Прилог 8

Видео записи и фотографије – линк

https://photos.app.goo.gl/voj98mHr95ZiDFiu6

https://youtu.be/DXpETw8rrW0?si=w9Ccxd_e-ywOyWMc

https://youtu.be/QLPegT3t3RU?si=ft78gS1QcgpXcdL4